

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Abb. 40. Vysoké Pole – „Klášťov“ – depot bronzových náramků.

Abb. 40. Vysoké Pole – „Klášťov“ – Depot der bronzenen Armringe.

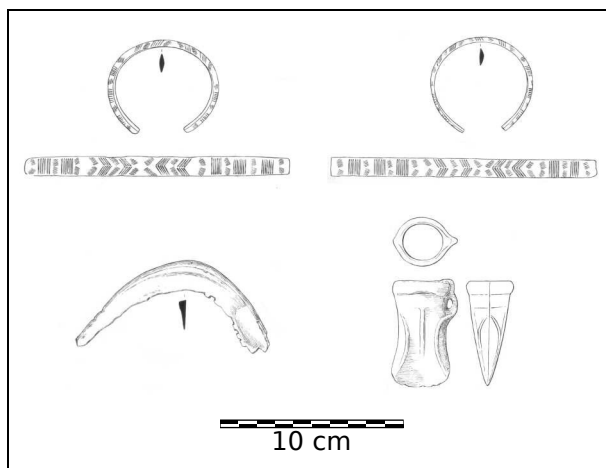

Abb. 41. Vysoké Pole – „Klášťov“ – výběr bronzových předmětů z hradiska.

Abb. 41. Vysoké Pole – „Klášťov“ – Auswahl der Bronzen aus der Burgstätten.

VÍCENICE U NÁMĚSTÍ NAD OSLAVOU (OKR. TŘEBÍČ)

„Vodní nádrž Rozběhlo“. Mladší doba bronzová, ojedinělý nález, záchraný výzkum.

Při obnovení původního rybníka „Rozběhlo“, který se nacházel sz od Vícenic, byl v povrchové vrstvě nalezen zlomek rukojeti bronzového srpu. Srp je datovatelný do doby popelnicových polí a představuje zcela ojedinělý nález situovaný mimo sídlištní oikumenu.

Milan Vokáč

Resumé

Vícenice u Náměstí nad Oslavou (Bez. Třebíč), Lese-funde. Spätbronzezeit. Rettungsgrabung.

VYSOKÉ POLE (OKR. ZLÍN)

„Klášťov“. KLPP (slezská fáze). Hradiště. Zjišťovací výzkum.

Během průzkumu provedeného pomocí detektoru kovů byly na hradisku vyzvednuty také předměty staršího datování, a to ze slezské fáze kultury lužických popelnicových polí. Kromě několika zlomků misek slezského typu byl odkryt také bronzový depot (obr. 40) čítající 15 náramků s rytou výzdobou. Ojedinělý byl nález menšího bronzového srpu a bronzová sekerka s tulejí a ouškem (obr. 41). Jedná se o vůbec první bronzové předměty známé z této lokality.

Ivan Čižmář

Resumé

Vysoké Pole (Bez. Zlín). „Klášťov“. Lausitzer Urnenfelder Kultur (Schlesische Phase). Burgwall. Feststellungsgrabung.

ZNOJMO (OKR. ZNOJMO)

Horní náměstí, Václavské náměstí, ulice Vlkova, Přemyslovců, Úvoz a Velká Františkánská. KÚ, VS. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

V průběhu záchraného archeologického výzkumu na stavbě „Regenerace historického jádra města Znojma“ (viz kapitola Středověk a novověk) byla doložena i intenzivní sídlištní aktivita z mladších fází kultury únětické. Sídliště je doloženo především velkými zásobními jámami a v menší míře kúlovými jámami, jakožto doklad o nadzemních dřevěných konstrukcích domů. Tyto zahlobené sídlištní objekty se ve stejné intenzitě vyskytovaly jak na Horním náměstí, tak i na náměstí Václavském a v přilehlých ulicích. Je tedy zřejmé, že zde, v předpolí ostrožny znojmského hradu, vytváří únětická kultura jednu z největších sídelních aglomerací na jižní a jihozápadní Moravě.

K mimořádným nálezům náležícím tomuto období patřily doklady pohřbívání, a to jak v sídlištních objektech, tak i v řádných hrobech. Ty byly vymezeny plochými kameny, které po obvodu nalezených hrobů vytvářely kamenné skříňky. V jednom z hrobů byla nalezena bronzová, tzv. cyperská jehlice, v dalším se nacházela těla minimálně tří jedinců. Velmi často byly pozorovány i pohřby nedospělých jedinců v zásobních jámách, v jednom případě s nálezem náhrdelníku z provrtaných zubů psovité šelmy (vlk?). Charakteristickým znakem těchto pohřbů byla výrazně skrčená poloha nebožtíka.

Poměrně neobvyklým nálezem byl v závěrečné etapě záchraného výzkumu na Václavském náměstí objev zásobní jámy, z níž byla zkoumána její severní polovina. Jáma se nacházela v jižní části náměstí a zčásti zasahovala mimo zkoumanou plochu. Zhruba 30–40 cm nade dnem se nacházely tři velké kameny. Po jejich odstranění a odebrání hnědé kypré zeminy se ukázala několik cm mocná popelovitá vrstva vyplněná říčními škeblemi a zatím neurčenými semeny. Zhruba v úrovni této vrstvy byla v Z části objektu objevena kostra dítěte orientovaná ve směru J–S. Vzhledem ke ztíženým pod-

mínkám výzkumu došlo k nechtěnému odebrání spodní poloviny kostry, tudíž nelze s přesností říct, jestli bylo dítě uloženo ve skrčené či jiné poloze. Po pravém boku zemřelého se nacházel soudkovitý hrnek s výčnělkem naproti uchu, který lze datovat do starší fáze věteřovské skupiny (Rožnovský 2010).

Marek Lečbych

Literatura

Rožnovský, D. 2010: Pohřební ritus věteřovské skupiny na Znojemsku, *Acta Musei Moraviae, Sci. soc.* 94/2009, v tisku.

Resumé

Znojmo (Znojmo Dist.). Centre. A salvage archaeological excavation documented a large settlement from early Bronze Age – the Únětice culture and Věteřov group.

ZVOLE (OKR. ŠUMPERK)

„Na Cihelně“, parc. č. 1770/21, 28-32 a 1585/1. Mladší a pozdní doba bronzová – KLPP. Sídliště. Sondážní výzkum a prospekce.

V rámci příprav budoucí stavby silničního obchvatu obcí Zvole a Vlachov (silnice I/44 Vlachov–Rájec) byly v její trase v průběhu let 2008 a 2009 prováděny prospekce, geofyzikální průzkum a také bagrovaná liniová sondáž. Západně od Zvole, na východním svahu hřbetu, který pozvolně klesá od kóty 439 m (Skalka) k západnímu okraji obce, se nachází sídliště KLPP položené těsně nad inundací řeky Moravy (lokalizace – ZM10 14-43-09, 318:302, 338:304, 332:263, 320:260). Je známé povrchovými sběry z let 1958, 1962 a 1966. Menší záchranné výzkumy na lokalitě provedl V. Goš (1974) v r. 1966, 1967 a 1973. Všechny nálezy popsal a zhodnotil J. Nekvasil v rámci nálezné zprávy V. Goše. Většinu nálezů zařadil do pozdní doby bronzové (slezské fáze lužické kultury), ovšem menší část datoval již do mladší doby bronzové a naopak několik zlomků keramiky až do halštatu. Z dokumentace vyplývá, že tyto objekty se nacházely pravděpodobně na východním okraji záboru plánované trasy budoucí silnice a východně od ní (parc. č. 1585/2).

Cílem nedestruktivního geofyzikálního průzkumu (na zakázku provedla firma Geopek, s. r. o. - Hašek, Tomešek 2008), povrchových prospekcí a liniové sondáže (VM Šumperk ve spolupráci s Archaiou Olomouc) bylo co nejpřesněji zjistit rozsah sídliště a zda se nad objekty zachovala kulturní vrstva. Kromě běžných nálezů získaných našimi sběry a sondážmi (keramika – obr. 42, mazanice, uhlíky, část zrnětky) se ukázal jako nosný také průzkum ornice pomocí detektoru kovů (soubor bronzových artefaktů v podobě fragmentů jehlic, srpů, náramku, dlátka a slitků).

Celkový rozsah sídliště lze tak zatím odhadovat ve směru jih–sever v délce min. 150 m (v úseku 7,1–7,25 km budoucí silnice), ale spíše delší, možná až 300 m (v úseku 6,95–7,25 km) – v úseku 6,95 až 7,1 se totiž

nachází pozemek, který je předmětem sporu, a tak jsme zde průzkumy nemohli provést, ovšem za jeho jižním okrajem byly v sondě E identifikovány 3 nevýrazné objekty, které by ještě se sídlištěm mohly souviset. Ve směru západ–východ sídliště přesahuje šířku záboru (50 m) na obě strany (pokračování západním směrem ukazují výsledky geofyziky a detektorová prospekce a východním směrem staré výzkumy V. Goše). Kulturní vrstva nebyla zjištěna, objekty začínají cca 30 cm pod vrstvou ornice. Kdy bude zahájena plánovaná stavba a tím i plošný záchranný výzkum, není prozatím vůbec jasné.

Parc. č. 1771/37. Starší doba bronzová? Ojedinelý náález. Sondážní výzkum a prospekce.

V rámci příprav budoucí stavby silničního obchvatu obcí Zvole a Vlachov (silnice I/44 Vlachov–Rájec) byly v její trase v průběhu let 2008 a 2009 prováděny prospekce, geofyzikální průzkum a také bagrovaná liniová sondáž. V úseku cca 7,8 km budoucí trasy silnice, severně od Zvole ve svahu sklánějícím se severním směrem k Vlachovu, byl při průzkumu ornice pomocí detektoru kovů získán ojedinelý náález bronzového artefaktu – torza jednoduché sekerky (uražený tyl) s rozšířeným obloukovým břitem (obr. 43). Náález byl zaměřen jak pomocí stanice GPS (N 49°50'38.0729'' E 16°54'29.6908''), tak později i geode-

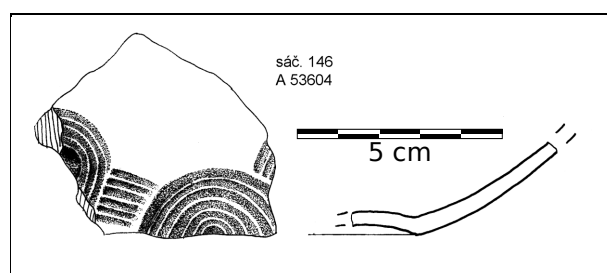

Abb. 42. Zvole. Keramika.
Abb. 42. Zvole. Keramik.

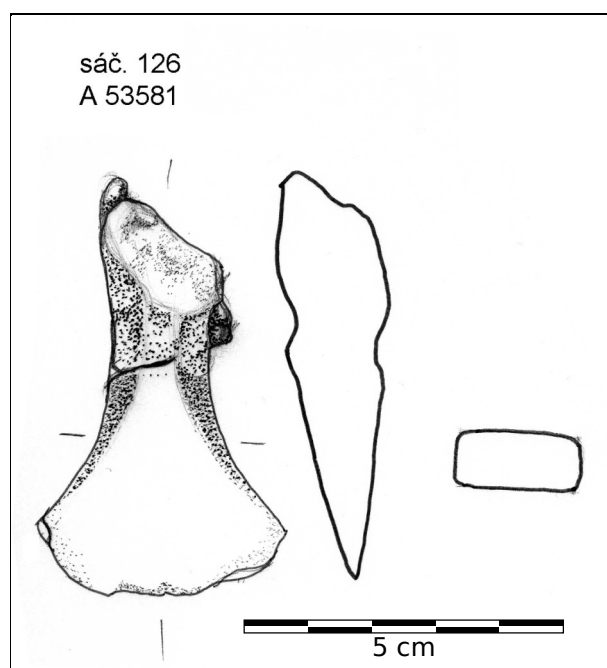

Abb. 43. Torzo bronzové sekerky nalezené severně od Zvole.
Abb. 43. Bronzeaxt nördlich von Zvole.